

D ů v o d y:

Po rozumu § 54 odstavec první tr. ř. a § 25 odstavec první a druhý zák. čl. XXXIII. 1896 jest, byl-li trestný čin spáchán v cizině, pravidelně a v první řadě příslušným k řízení soud bydlště nebo pobytu obviněného a jen tehda, když by obviněný v tuzemsku ani nebydlil ani se nezdržoval, nastupuje na jeho místo podpůrně soud postižení. Po právu občanském i pojmu přirozeném pak značí bydlště místo, kdež někdo se usadil, máje v úmyslu, tam stále se zdržovati, kdežto pobyt předpokládá delší, avšak toliko dočasné meškání na určitém místě, a k postižení konečně stačí, že obviněný nalezen byl od orgánu moci veřejné, po případě dostal se do moci úřadů, neb úřady bylo proti němu něco skutečně podniknuto, a zjednán aspoň přímý styk s ním na místě, kdež právě, třeba jen nahodile a na dobu jen krátkou meškal. Dle toho sluší nyní řešiti otázku, o kterou eventualitu jde v tomto případě, kde byl oznámený trestný čin spáchán ve Vídni. Obviněný zdržoval se a byl hlášen v Praze jen jako host v hotelu pouze přechodně a krátce od 20. února 1920 do 1. března 1920 a byl v té době policejně vyslechnut, kdežto v T., okrsku nitranského, jak již při tomto svém policejním výslechu udal, měl továrnu (železárnu) a pobyt od 1. března 1920. Též jeho manželka se tam zdržovala a mimo to byl po delší době v Nitře vyslechnut, třeba že nemá stálého bydlště. Za tohoto stavu věci dlužno za to míti, že Praha jest pouze místem postižení a T. že jsou, pokud se týče byly, místem pobytu obviněného a proto bylo uznati, jak výše uvedeno (§ 64 tr. ř.).

Čís. 712.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Při posuzování přiměřenosti ceny při obchodu, jež dlužno dle povahy případu pokládati za jednotný, dlužno přihlížeti k risiku tohoto obchodu v celku.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1922, Kr II 939/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku lichevního jakožto nalézacího soudu při krajském soudě v Uherském Hradišti ze dne 22. listopadu 1920, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem předražování ve smyslu § 7 čís. 3 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu nalézacímu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Soud nalézací dospívá k přesvědčení o vině obžalovaného ve směru přímého předražování dle čís. 3 § 7 zákona o trestání válečné lichvy prostým aritmetickým pochodem, při němž bere v počet pouze ve sladkém stavu došlou třetinu 6000 litrů mléka dodaného ze dvora V., S. a B. Obrany obžalovaného, obsažené a rozvedené zejména v přečtených při hlavním přelíčení spisech úřadu pro potírání lichvy, že obžalovaný přizpůsoboval postupně cenu, jím při prodeji mléka na sklenice požadovanou, vlastním nákladům nabývacím a možností jinakého zužitkování celého, smlouvou

zajištěného a dodaného množství mléka, jak se v té které době saisony utvářily — zejména vzhledem na množství mléka, nedocházejícího ve stavu, použitelném ku prodeji na sklenice, soud nalézací vůbec neshledal a nepřezkoumával ani výpočtů, jimiž obžalovaný požadovanou cenu ospravedlňoval. Soud nalézací patrně nepokládal tuto obranu s hlediska právního za závažnou a jen tak lze si vysvětliti, že k obraně obžalovaného nepřihlédl, jí nezkoumal a že odmítl vývodní návrhy obhájcovy. V tom byl však na omylu, neboť, byť bylo trvati na častěji Nejvyšším soudem již vyslovené zásadě, že zcizovatel předmětu potřeby není oprávněn hojiti se na spotřebiteli požadováním vyšší ceny, než by byla odůvodněna konkrétními náklady nabývacími v nejširším slova smyslu, za ztráty utrpěné při obchodech jiných, není tím řečeno, že by bylo v případech, jako je tento, hospodářsky a právně přípustno drobiti jednotný nákup zboží ve velkém k účelům zcizení jeho v drobném rozprodeji podle použitelnosti jednotlivých dodávek, vybrati si za předmět posouzení z celého množství jen částečné množství dodané ve stavu dopouštějícím nejvyšší cenu prodejně, a pak na jedné straně bráti v počet pouze ceny požadované za zboží došlé ve stavu bezvadném, s druhé strany vůbec nedbatí cen, za jaké bylo lze zužítkovati a za jaké obžalovaný vskutku zcizoval zboží z dodávek porušených, placených stejnou cenou a zatížených stejnou základní režii jako dodávky bezvadné. Rozdílnost v posuzování obou skupin případů spočívá ve zřeteli na moment rizika jakožto jedné ze složek nabývacích nákladů zcizovatelových. Obchodník, jenž, kalkuluje cenu nabytého zboží pro prodej, zahrnul ve výpočet svůj přiměřené riziko ztráty, nemůže býti již uznán za oprávněna, aby nadprůměrnou ztrátu, snad při prodeji tohoto zboží pak utrpěnou, přesouval do cen zboží jiného, poněvadž spotřebitel není povinen nésti a hraditi riziko životního povolání obchodníkovy. Při obchodu však, který dle povahy případu dlužno pokládati za jednotný, nutno již a contrario právě řečeného přihlížeti k riziku tohoto obchodu v celku, anebo, což vyjde na jedno, přiznati obchodníkovi zejména při tak choulostivém předmětu potřeby, jakým je v dobách letních mléko, při kalkulaci cen za zboží v bezvadném stavu došlé přiměřenou přírážku na vyrovnanou ztrátu utrpěnou bez vlastní viny při dodávkách porušených, poněvadž spotřebitel nemá hospodářského a tudíž ani právního nároku, by se mu dostávalo předmětu potřeby v cenách umožnitelných jen majetkovou ztrátou, neb alespoň vzdáním se občanského zisku na straně toho, kdo ho předmětem tím opatřuje a tak plní svou společenskou funkci. Soud nalézací však v žádné formě k otázce právě projednané nepřihlédl, jako ani se vůbec neobíral otázkou zavinění obžalovaného po stránce subjektivní.

Čís. 713.

Rušení míru domovního (§ 83 tr. zák.). Pro skutkovou podstatu § 83 tr. zák. jest nerozhodno, zda držba byla řádná či nepořádná, bezelstná či obmyslná, pravá či nepravá. K pojmu »klidné držby«.

Není vtrhnutím »více sebraných lidí«, vnikly-li z vedravšího se množství pouze dvě osoby v úmyslu, by vykonaly násilí na osobách, kdežto ostatní z vniknuvších tohoto úmyslu neměly.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1922, Kr II 382/21.)